

**rijksuniversiteit
groningen**

De mening van inwoners over windmolens in de gemeente Lansingerland

Fase 2

Franka Etzel

Goda Perlaviciute

Lorenzo Squintani

July 21, 2025

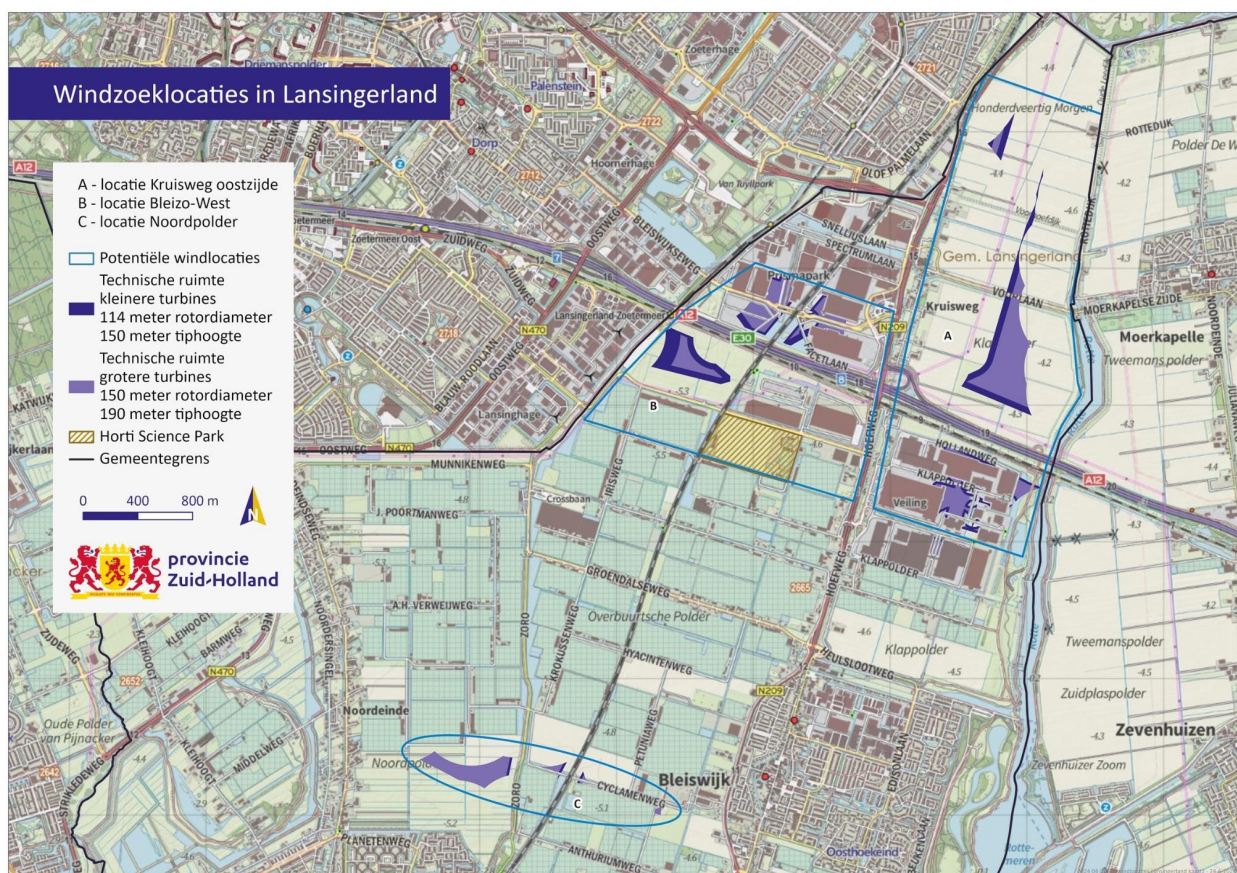
Inhoudsopgave

Introductie.....	3
Hoofdconclusies.....	5
Onderwerpen waarop het onderzoek zich richt.....	8
Hoofdstuk 1: Procedure & Deelnemers.....	10
Hoofdstuk 2: Waargenomen gevolgen van windmolens.....	15
Hoofdstuk 3: Acceptatie van windmolens.....	20
Hoofdstuk 4: Emoties & Gevoelens.....	22
Hoofdstuk 5: Vertrouwen in partijen.....	24
Hoofdstuk 6: Participatie.....	26
Hoofdstuk 7: Waarden.....	34
Referenties.....	37
Bijlagen.....	38

Introductie

Om de opwarming van de aarde te beperken is het nodig om fossiele energiebronnen zoals steenkool, olie en aardgas te vervangen door duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie (IPCC, 2023). Windmolens in de gemeente Lansingerland zouden één mogelijkheid kunnen zijn om duurzame energie op te wekken. De provincie Zuid-Holland onderzoekt drie nieuwe locaties voor windenergie in de gemeente Lansingerland: Kruisweg oostzijde, Bleizo-West en Noordpolder (zie onderstaande figuur 1). Er is nog geen definitieve beslissing welke locatie(s) wordt/worden uitgekozen voor de windmolens. Eerst wordt uitgebreid onderzoek gedaan naar verschillende aspecten, waaronder de mening van de inwoners.

Figuur 1. De drie mogelijke locaties voor windmolens in Lansingerland.

Maatschappelijk draagvlak is een belangrijke factor voor het realiseren van een duurzame energietransitie. Het is daarom belangrijk om inzicht te verkrijgen in de meningen van inwoners

van de gemeente Lansingerland over de windmolens. De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) doet onafhankelijk onderzoek naar hoe de inwoners van de gemeente Lansingerland denken over onderwerpen omtrent het plaatsen van de windmolens bij de drie mogelijke locaties.

Dit is het tweede vragenlijstonderzoek dat de RUG uitvoert onder de inwoners van de gemeente Lansingerland. Dit onderzoek is medegefinancierd door de provincie Zuid-Holland en maakt deel uit van het bredere onderzoek van de RUG naar publieke percepties van de energietransitie. Hierover kunt u meer lezen op www.rug.nl/onderzoekenergietransitie.

We geven hieronder eerst een samenvatting van de belangrijkste conclusies en onderwerpen uit dit onderzoek. Vervolgens zullen we het onderzoek en de resultaten uitgebreider bespreken en toelichten.

Hoofdconclusies

Hieronder worden de belangrijkste conclusies uit de tweede fase van het onderzoek beschreven.

Waargenomen gevolgen van windmolens (in hoeverre mensen negatieve of positieve gevolgen van de windmolens verwachten)

Deelnemers verwachten negatieve gevolgen van de windmolens, met name voor de kwaliteit van leven en het uiterlijk van de omgeving. Dit gaat hand in hand met de relatief hoge overlast die de deelnemers van de windmolens verwachten. Eerdere onderzoeken laten zien dat hoe verder mensen van een zoeklocatie wonen, hoe minder negatieve gevolgen ze verwachten. Dit patroon, hoewel zichtbaar, is hier minder sterk omdat ook deelnemers die verder weg van een locatie wonen de gevolgen nogal negatief inschatten. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de unieke samenstelling van deelnemers in dit onderzoek. Namelijk, omdat er drie zoeklocaties zijn, is de kans groot dat als mensen op >2000m afstand van de ene locatie wonen, wonen ze nog steeds binnen 2000m bij een andere locatie. Wat we dan zien is dat deelnemers niet gauw veel positiever denken over de gevolgen van windmolens als de windmolens op een andere locatie komen dan de locatie waar de deelnemers zelf wonen/ werken. Het valt op dat deelnemers vrij negatief oordelen over de mate waarin windmolens kunnen helpen bij het bestrijden van klimaatverandering. Eerdere onderzoeken op andere plaatsen laten zien dat hoewel mensen zich zorgen maken over de lokale gevolgen, ze meestal eerder positief oordelen over de gevolgen van windmolens voor klimaat en toekomstige generaties. Er blijft de vraag waarom deze gevolgen in Lansingerland over het algemeen negatief werden ingeschat.

Acceptatie van windmolens (de mate waarin mensen de windmolens (on)acceptabel vinden en tegen of vóór de windmolens zijn)

De acceptatie voor de windmolens is laag voor elke locatie. Ook bij de acceptatie is te zien dat hoe verder deelnemers van de locatie af wonen/werken, hoe minder negatief ze zijn, maar toch blijft acceptatie in alle groepen vrij laag. Dit suggereert opnieuw dat deelnemers niet meteen denken dat windmolens acceptabeler zijn als ze op een andere locatie worden gebouwd dan hun “eigen” locatie. Bovendien liggen alle locaties relatief dicht bij elkaar. Vergeleken met fase één van dit onderzoek is de acceptatie licht gestegen, maar de verschillen zijn erg klein en de acceptatie blijft laag.

Emoties & Gevoelens (de mate waarin mensen negatieve en positieve emoties ervaren bij het denken aan de bouw van de windmolens)

Deelnemers voelen zich vooral machteloos, en in zekere mate boos, bij de gedachte aan de bouw van windmolens in de gemeente Lansingerland. Dit komt sterk overeen met bevindingen uit eerdere onderzoeken waar lokale bewoners zich vaak machteloos voelen bij energieprojecten geïnitieerd door overheden en/of marktpartijen. Dit is ook in lijn met onze bevindingen (zie verder) dat deelnemers graag willen dat inwoners betrokken worden bij de besluitvorming over de windmolens, maar denken dat daar nog onvoldoende mogelijkheden voor zijn. Interessant is dat de negatieve emoties iets zijn afgenomen en de positieve emoties iets zijn toegenomen in fase twee vergeleken met fase één. Maar over het algemeen blijven de negatieve emoties nog steeds hoog en de positieve emoties laag.

Vertrouwen in partijen (de mate waarin mensen relevante partijen als betrouwbaar zien)

Als het gaat over het bouwen van windmolens, ligt het vertrouwen in zowel de gemeente Lansingerland als de provincie Zuid-Holland onder het middelpunt van de schaal, zoals in fase één. Dit komt overeen met resultaten uit eerdere onderzoeken; bij zulke controversiële projecten zijn mensen vaak kritisch over de betrokken partijen. Deelnemers hebben wat meer vertrouwen in de gemeente dan in de provincie. Dit is een herkenbaar patroon – mensen hebben vaak meer vertrouwen in hun eigen gemeente dan de provinciale of nationale overheden, wat een reden kan zijn om lokale overheden meer te betrekken bij energieprojecten.

Participatie (hoe mensen denken over het betrekken van inwoners bij de besluitvorming over de windmolens)

Hoewel er enkele mogelijkheden zijn geweest om deel te nemen aan het besluitvormingsproces, hebben veel mensen daar niet aan deelgenomen, en veel mensen wisten niet van deze mogelijkheden. Dit wordt weerspiegeld in relatief negatieve beoordelingen van de kernelementen van publieke participatie in relatie tot het project en relatief lage acceptatie van het besluitvormingsproces. Net als in fase 1 willen deelnemers graag betrokken zijn bij besluitvorming over de bouw van windmolens in de gemeente Lansingerland. Deelnemers vinden het ook nog steeds zeer wenselijk om betrokken te worden bij beslissingen over het wel of niet bouwen van de windmolens, de locaties waar de windmolens gebouwd kunnen worden,

andere ontwikkelingen in de gemeente Lansingerland en de hoeveelheid en de hoogte van de windmolens. Dit toont aan dat ze nog steeds in dialoog willen blijven over deze onderwerpen. Het belangrijkste is dat ze geïnformeerd worden, maar ook dat ze inspraak hebben en (in iets mindere mate) daadwerkelijk beslissingen kunnen nemen. Echter, ze vinden dat dit in werkelijkheid (nog) niet het geval is.

Waarden (wat mensen in het algemeen belangrijk vinden en hoe hangt het samen met acceptatie van de mogelijke windmolens)

Waarden zijn algemene doelen die mensen belangrijk vinden in hun leven. Hoe sterker mensen hun “hedonische”waarden (comfort en plezier belangrijk), hoe negatiever ze oordeelden over de windmolens in Lansingerland. Sterkere "biosferische" waarden (natuur en milieu belangrijk) hingen samen met hogere acceptatie van de windmolens. Dit suggereert dat mensen de windmolens mogelijk als goed zien voor het bestrijden van klimaatverandering en het maken van schone energie, maar ze maken zich zorgen over de gevolgen van windmolens voor hun eigen woonomgeving en kwaliteit van leven. Dit is dezelfde bevinding als in fase één.

Onderwerpen waarop het onderzoek zich richt

1. Waargenomen gevolgen en acceptatie van windmolens in de gemeente Lansingerland

Zoals aangegeven is maatschappelijk draagvlak belangrijk voor het realiseren van een duurzame energietransitie. De publieke opinie over de kosten en baten van energieprojecten beïnvloedt de publieke acceptatie van deze projecten (Perlaviciute & Steg, 2014). Daarom hebben we onderzocht hoe mensen rondom de drie mogelijke locaties oordelen over de (mogelijke) gevolgen van windenergie bij deze locaties, waaronder gevolgen voor de natuur en het milieu, de financiële waarde van de omgeving, de kwaliteit van leven, het uiterlijk van de omgeving en de overlast die de windmolens kunnen veroorzaken. Vervolgens hebben we mensen gevraagd hoe acceptabel ze de mogelijke windmolens vinden op elk van de drie locaties, en in hoeverre zijn ze tegen of voor het bouwen van windmolens op elk van deze locaties. We bespreken deze resultaten in hoofdstuk 2 en 3.

2. Emoties

Energieprojecten kunnen (sterke) emoties en gevoelens bij mensen oproepen. Emoties hangen vaak samen met hoe acceptabel mensen energieprojecten vinden (Perlaviciute et al., 2018). We hebben onderzocht in welke mate mensen verschillende (negatieve en positieve) emoties/gevoelens ervaren wanneer ze denken aan de bouw van windmolens op de drie locaties. Deze resultaten staan in hoofdstuk 4.

3. Vertrouwen

Hoe meer vertrouwen mensen hebben in de partijen die verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen van energieprojecten, hoe hoger de publieke acceptatie van deze projecten is (Huijts et al., 2012; Perlaviciute & Steg, 2014). Daarom hebben we onderzocht in welke mate mensen vertrouwen hebben in verschillende partijen die betrokken (kunnen) zijn bij de bouw van windmolens in Lansingerland, namelijk de provincie Zuid- Holland en de gemeente Lansingerland. Specifiek, hebben we onderzocht hoe mensen over de algemene betrouwbaarheid van de provincie en de gemeente oordelen. Deze resultaten staan in hoofdstuk 5.

4. Publieke participatie

Sinds de eerste fase van dit onderzoek in juli 2024 zijn er verschillende mogelijkheden geweest voor bewoners om op de hoogte te blijven en te participeren in de besluitvorming, bijvoorbeeld

door middel van informatieavonden en een klankbordgroep. Wij hebben gevraagd of deelnemers ervan gebruik hebben gemaakt. Daarnaast waren we geïnteresseerd in hoe mensen vier belangrijke elementen van publieke participatie (dialoog, diversiteit, deliberatie, invloed) in relatie tot dit project waarnemen en hoe acceptabel ze het besluitvormingsproces rond de windmolens in Lansingerland vinden.

Uit onderzoek blijkt dat de waargenomen procedurele rechtvaardigheid (de mate waarin mensen vinden dat besluiten op een rechtvaardige manier gemaakt zijn) hoger is wanneer mensen denken dat ze invloed kunnen hebben op besluiten die worden gemaakt over energieprojecten (Walker & Baxter, 2017). Waargenomen procedurele rechtvaardigheid hangt positief samen met de acceptatie van energieprojecten (Huijts, Molin, & Steg, 2012; Perlaviciute & Steg, 2014). We hebben onderzocht hoe inwoners betrokken willen zijn bij besluitvorming over het ontwikkelen van windmolens in de gemeente Lansingerland. We bespreken deze resultaten in hoofdstuk 6.

5. Waarden

Waarden zijn algemene doelen in de levens van mensen. Energieprojecten kunnen verschillende gevolgen hebben voor verschillende waarden van mensen, namelijk biosferische/groene waarden (natuur en milieu zijn belangrijk), altruïstische/medemenselijke waarden (andere mensen zijn belangrijk), egoïstische/zelf waarden (eigen bronnen zijn belangrijk), en hedonische/geniet waarden (comfort en plezier zijn belangrijk). Deze vier types waarden zijn onder verschillende groepen in de maatschappij zowel in verschillende landen te onderscheiden (Steg & De Groot, 2012). Om verantwoordelijke keuzes te maken over energieprojecten is het daarom belangrijk om bewust te zijn van deze verschillende waarden. Daarom hebben we onderzocht hoe belangrijk mensen deze waarden vinden en hoe deze waarden samenhangen met de acceptatie van de mogelijke windmolens in Lansingerland. We bespreken deze resultaten in hoofdstuk 7.

Hoofdstuk 1: Procedure & Deelnemers

1.1 Procedure

In samenwerking met de provincie Zuid-Holland is er op vrijdag 23 mei een uitnodigingsbrief voor de online vragenlijst opgestuurd naar 33.125 adressen die binnen 2000 meter van ten minste een van de drie zoeklocaties lagen. In deze brief werd informatie gegeven dat er vanuit de RUG onderzoek wordt gedaan naar de mening van inwoners over deze plannen. Een QR-code en websitelink stonden in de brief die geadresseerden konden gebruiken om de vragenlijst in te vullen. De volledige brief is te vinden in Bijlage A, aan het einde van dit rapport. De vragenlijst werd in het Nederlands en Engels aangeboden. Mensen mochten ook een papieren vragenlijst aanvragen, 5 mensen hebben een papieren vragenlijst aangevraagd. De vragenlijst was beschikbaar van vrijdag 23 mei 2025 tot en met dinsdag 10 juni 2025¹.

De vragenlijst (online via Qualtrics) begon met een introductie over het onderwerp, en een uitleg over het onderzoek. Na de informatie te hebben gelezen, konden deelnemers besluiten om wel of niet deel te nemen, en moesten zij daarna aangeven minstens 16 jaar oud te zijn. Bij weigering van deelname, of een leeftijd onder de 16 jaar, werd de deelnemer naar het einde van de vragenlijst gebracht.

Om te kunnen nagaan hoe ver deelnemers van de locaties af woonden of/en werkten kregen zij drie kaarten te zien, elk behorend tot een van de locaties (zie Bijlage B voor de kaarten). Voor elke locatie konden de deelnemers aangeven of zij binnen 500 meter van de locatie(s) af woonden/werkten, binnen 500 en 1000 meter, binnen 1000 en 1500 meter, binnen 1500 en 2000 meter, of meer dan 2000 meter. Let op: als er deelnemers zijn die > 2000m van een bepaalde locatie wonen betekent nog steeds dat ze binnen 2000m van een (of twee) andere locatie(s) wonen, aangezien alleen mensen van binnen 2000m van het zoekgebied werden uitgenodigd voor dit onderzoek.

Het betrekken van inwoners die op verschillende afstanden van de zoeklocaties wonen/werken is belangrijk omdat wij zo kunnen nagaan hoe de mogelijke windmolens worden beoordeeld door mensen die zowel dichtbij als iets verder weg van een specifieke locatie wonen/werken.

¹ Het vragenlijstonderzoek was oorspronkelijk gepland tot en met zondag 8 juni. Vanwege de vakantie op maandag hebben we besloten om deze periode te verlengen tot het einde van dinsdag.

De vragenlijst was inhoudelijk identiek voor alle locaties en afstanden, en het volledig invullen van de vragenlijst duurde ongeveer 20 minuten. Voor eventuele vragen over de vragenlijst was het mogelijk om contact op te nemen met de hoofdonderzoekers via e-mail. Voor het invullen van de vragenlijst kregen deelnemers geen compensatie.

1.2 Deelnemers

Vorbereidingen voor de analyse

Op de vragenlijst ontvingen wij 3012 responses: 3009 online en 3 op papier. Bij 369 responses was er geen toestemming gegeven voor deelname en 9 deelnemers hebben aangegeven dat ze niet 16 jaar of ouder zijn; deze zijn niet meegenomen in de analyses. Vervolgens waren er 346 responses met geen enkel antwoord op inhoudelijke vragen. Uiteindelijk hielden wij 2288 responses over voor de analyse.²³

*Demografische informatie*⁴⁵

Locatie en afstand

Wij vroegen deelnemers om aan te geven hoe ver zij van de drie locaties af wonen/werken, met behulp van landkaarten van de locaties. Deelnemers konden per locatie aangeven hoe ver ze van die locatie wonen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een deelnemer binnen 500 meter vanaf locatie A woont, en tegelijk ook binnen 1500 meter vanaf locatie B. Om na te gaan van welke afstanden van elke locatie de meeste antwoorden zijn gekomen, hebben we in Tabel 1 een overzicht gemaakt.

² Hoewel we geen inlogcode hebben gebruikt, zijn er op basis van statistische gegevens geen gevallen geweest waarin we ons zorgen moeten maken dat een deelnemer meerdere vragenlijsten had ingevuld.

³ Dit is bijna hetzelfde als in fase één, waar we uiteindelijk 2287 reacties op inhoudelijke vragen hadden.

⁴ Het totaal aantal deelnemers bij de demografische informatie wijkt af van 2288 omdat niet alle deelnemers alle vragen hebben ingevuld.

⁵ De demografische informatie van Lansingerland komt van <https://allecijfers.nl/gemeente/lansingerland/>. Let op dat de statistieken van de gemeente Lansingerland niet geheel één op één zijn met de statistieken van de geselecteerde groep inwoners die een uitnodigingsbrief ontvingen voor de vragenlijst.

Tabel 1. *Verdeling van aantal deelnemers per afstand, per locatie. De percentages weergeven de responses per locatie.*

	Kruisweg oostzijde (<i>n</i> = 2237)	Bleizo-West (<i>n</i> = 2212)	Noordpolder (<i>n</i> = 2244)
Minder dan 500m	175 (8%)	68 (3%)	99 (4%)
Tussen 500 en 1000m	374 (17%)	158 (7%)	220 (10%)
Tussen 1000 en 1500m	376 (17%)	366 (17%)	288 (13%)
Tussen 1500 en 2000m	408 (18%)	436 (20%)	334 (15%)
Meer dan 2000m	904 (40%)	1184 (53%)	1303 (58%)

Woon/werk

Aangezien niet alle adressen waarnaar een brief is verstuurd woonadressen zijn (bijv. bedrijven), hebben we aan deelnemers gevraagd of zij wonen of werken op het adres waarnaar de brief is verstuurd. Deelnemers konden meerdere antwoorden geven. 1822 deelnemers gaven aan op het adres te wonen (80%), 43 deelnemers gaven aan op het adres te werken (2%) en 172 deelnemers gaven aan op het adres te wonen *en* werken of ‘anders’ (7%) (vaak hield dat in dat de deelnemer zowel woonde als werkte op het adres). 251 deelnemers hebben niks ingevuld (11%).

Leeftijd & Gender

De gemiddelde leeftijd in de steekproef is 56 jaar, met een minimum van 18 jaar en een maximum van 90 jaar. In totaal namen 475 vrouwen (21%) deel aan het onderzoek en 984 mannen (43%). 2 deelnemers identificeerden zich als ‘Non-binair/ gender divers’ (<0.1%), en 41 deelnemers gaven aan het liever niet te willen zeggen (2%). 786 deelnemers hebben niks ingevuld (34%). Uit Tabel 2 blijkt dat in de steekproef mannen zijn oververtegenwoordigd, en de

vrouwen ondervertegenwoordigd, vergeleken met de populatie uit Lansingerland (echter hebben veel mensen de vraag niet beantwoord).

Tabel 2. *Vergelijking genderverdeling gemeente Lansingerland vs. de steekproef*

	Vrouw	Man	Non-binair/gender divers	Onbekend
Gemeente Lansingerland	50%	49%	n.v.t.	1%
Steekproef	21%	43%	<0.1%	34%

Opleidingsniveau

Wij vroegen deelnemers naar hun hoogst genoten opleidingsniveau. In Tabel 3 is een visualisatie van deze verdeling te zien. 7 deelnemers (0.3%) gaven aan geen onderwijs te hebben gehad, een cursus inburgering te hebben gevolgd of de basisschool te hebben afgemaakt (in Tabel 3 ‘Geen onderwijs-basisschool’). 150 deelnemers (7%) vulden in dat ze VMBO (basis/kader/beroepsgericht/theoretisch/gemengd), mavo/MULO, havo/vwo onderbouw, MBO 1 of een vergelijkbare opleiding hadden afgerond (in Tabel 3 ‘VMBO-MBO 1’). 389 deelnemers (17%) vulden in dat ze MBO 2-4, havo/vwo bovenbouw of een HBO-/WO- propedeuse hadden afgerond (in Tabel 3 ‘MBO 2-WO propedeuse’). Ten slotte vulden 891 deelnemers (39%) in dat ze een HBO-/WO-bachelor, WO-master/postdoctoraal of promotie hadden afgerond (in Tabel 3 ‘HBO bachelor-gepromoveerd’). 62 deelnemers (3%) hebben aangegeven liever niet hun hoogst genoten opleidingsniveau te delen, en 789 deelnemers (34%) hebben niets ingevuld.

In vergelijking met alle inwoners van de gemeente Lansingerland zien we in de steekproef dat mensen met geen onderwijs tot en met een WO-propedeuse ondervertegenwoordigd zijn. Daarentegen zijn mensen met een HBO-bachelor tot een promotie oververtegenwoordigd (echter hebben veel mensen de vraag niet beantwoord).

Tabel 3. *Hoogst genoten opleidingsniveaus populatie gemeente Lansingerland vs. de steekproef*

	Geen onderwijs – basisschool	VMBO – MBO 1	MBO 2 – WO propedeuse	HBO bachelor – gepromoveerd	Onbekend/overig
Gemeente Lansingerland	22%		38%	40%	n.v.t.
Steekproef	0.3%	7%	17%	39%	37%

Inkomensniveau

Wij vroegen deelnemers naar hun jaarlijks netto-inkomen (en dat van hun eventuele partner). 21 deelnemers gaven aan minder dan €10.000 netto te verdienen per jaar (1%), 27 gaven aan tussen de €10.000 en €20.000 te verdienen (1%), 65 tussen de €20.000 en €30.000 (3%), 140 tussen de €30.000 en €40.000 (6%), 203 tussen de €40.000 en €50.000 (9%), en 645 gaven aan meer dan €50.000 netto per jaar te verdienen (28%). 1187 deelnemers (52%) hebben niets ingevuld of wilde het liever niet zeggen, dus in werkelijkheid kan de representatie op basis van inkomensniveau anders liggen dan uit deze cijfers blijkt.

Hoofdstuk 2: Waargenomen gevolgen van windmolens

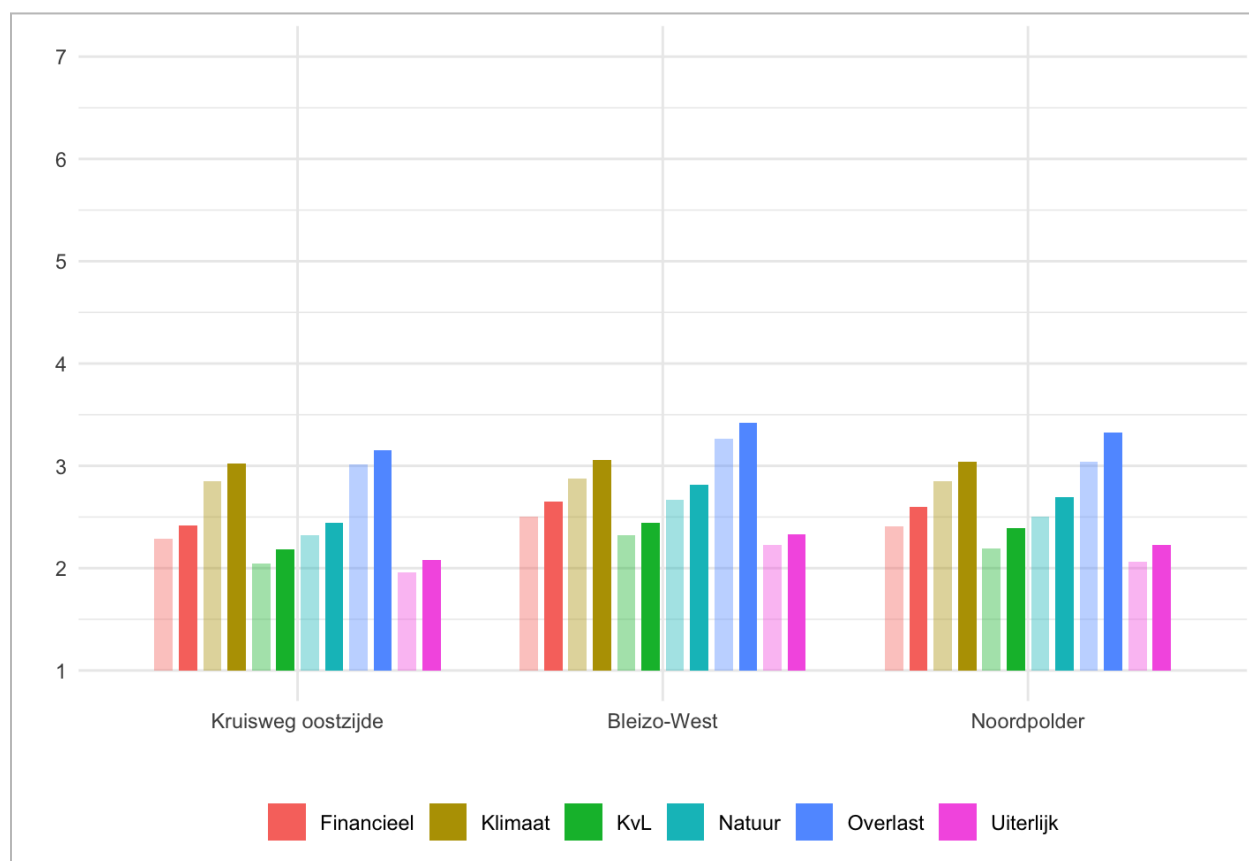
Gevolgen per locatie

Wij vroegen deelnemers om aan te geven hoe zij verschillende gevolgen van de windmolens evalueren per locatie. Specifiek vroegen wij naar de volgende gevolgen:

- Op de natuur in de omgeving (hierna: Natuur)
- Op de financiële waarde van de omgeving (hierna: Financieel)
- Op de kwaliteit van leven van mensen in de omgeving (hierna: KvL)
- Op het uiterlijk van de omgeving, oftewel, hoe mooi de omgeving eruit ziet (hierna: Uiterlijk)
- Overlast (bijv. slagschaduw en geluid) in de omgeving (hierna: Overlast)
- Op het verhelpen tegen klimaatverandering (hierna: Klimaat)

In de onderstaande figuren zullen we eerst een algemene indruk geven (wat gemiddeld door alle inwoners is beantwoord over de mogelijke windmolens op elke locatie; Figuur 2), daarna zullen we specifiek kijken in hoeverre deze percepties verschillen afhankelijk van waar de deelnemers zelf wonen (of eventueel werken; Figuur 3, 4 en 5). In de grafieken betekent een 1 ‘Heel negatief’ en 7 ‘Heel positief’, behalve voor **Overlast**, waarbij 1 ‘Hele sterke overlast’ betekent en 7 ‘Helemaal geen overlast’, en voor **Klimaat**, waarbij 1 ‘Helemaal niet’ en 7 ‘Heel sterk’ betekent.

Figuur 2. *Algemene evaluatie van de verschillende gevolgen van windmolens per locatie.* Let op: 1 staat voor ‘Heel negatief’ en 7 voor ‘Heel positief’, behalve voor **Overlast**, waarbij 1 ‘Hele sterke overlast’ betekent en 7 ‘Helemaal geen overlast’ en voor **Klimaat**, waarbij 1 ‘Helemaal niet’ en 7 ‘Heel sterk’ betekent.

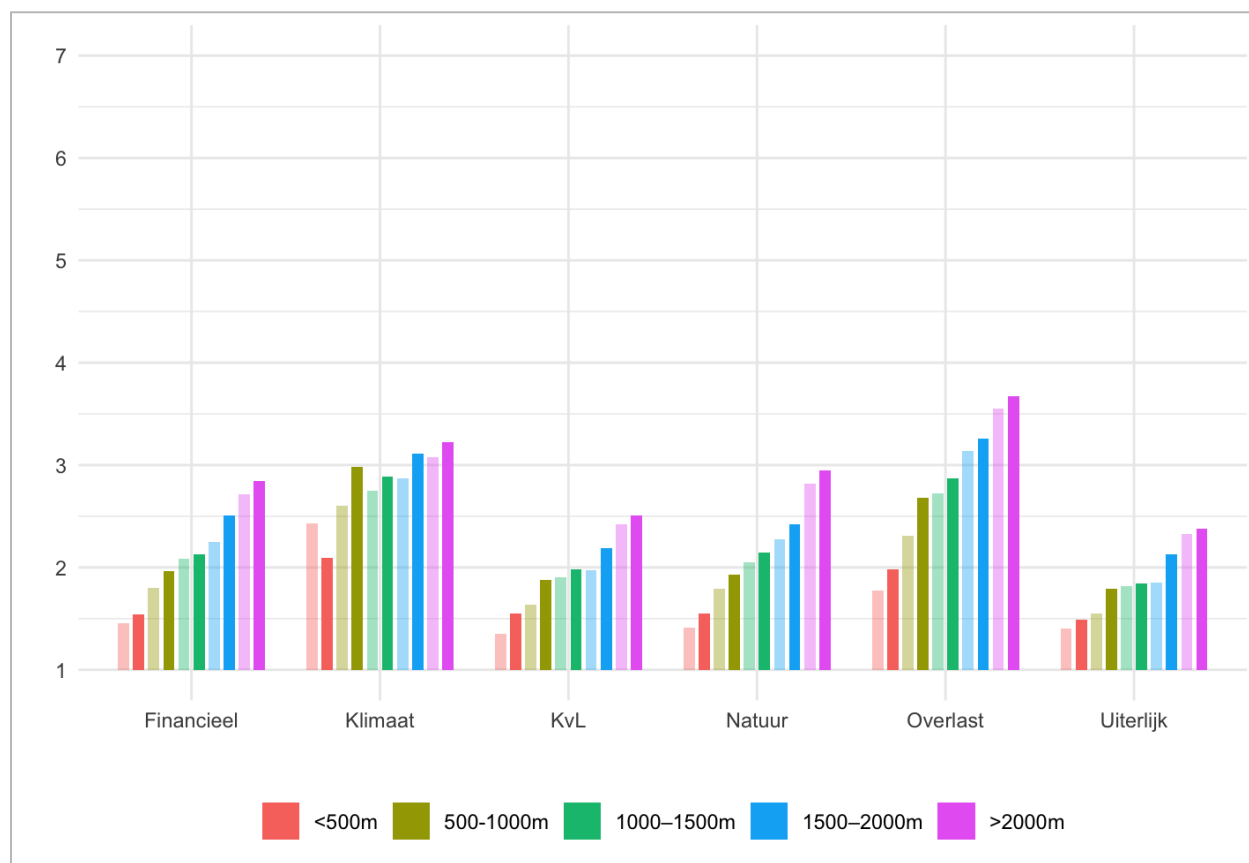

Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Als we kijken naar Figuur 2 is te zien dat deelnemers over het algemeen met betrekking tot elke locatie negatief oordelen over de gevolgen van de windmolens op de financiële waarde van de omgeving, de kwaliteit van leven, de natuur, en het uiterlijk van de omgeving. Met name het uiterlijk van de omgeving en de kwaliteit van leven worden zeer negatief beoordeeld. Deelnemers verwachten ook een relatief hoge overlast van de windmolens. Hoewel deelnemers iets positiever kijken naar de gevolgen op het verminderen van klimaatverandering, wordt dit aspect alsnog negatief beoordeeld (onder het middelpunt van de schaal). Vergelijken met fase één is te zien dat alle ervaren gevolgen iets positiever zijn geworden, maar de verschillen zijn erg klein.

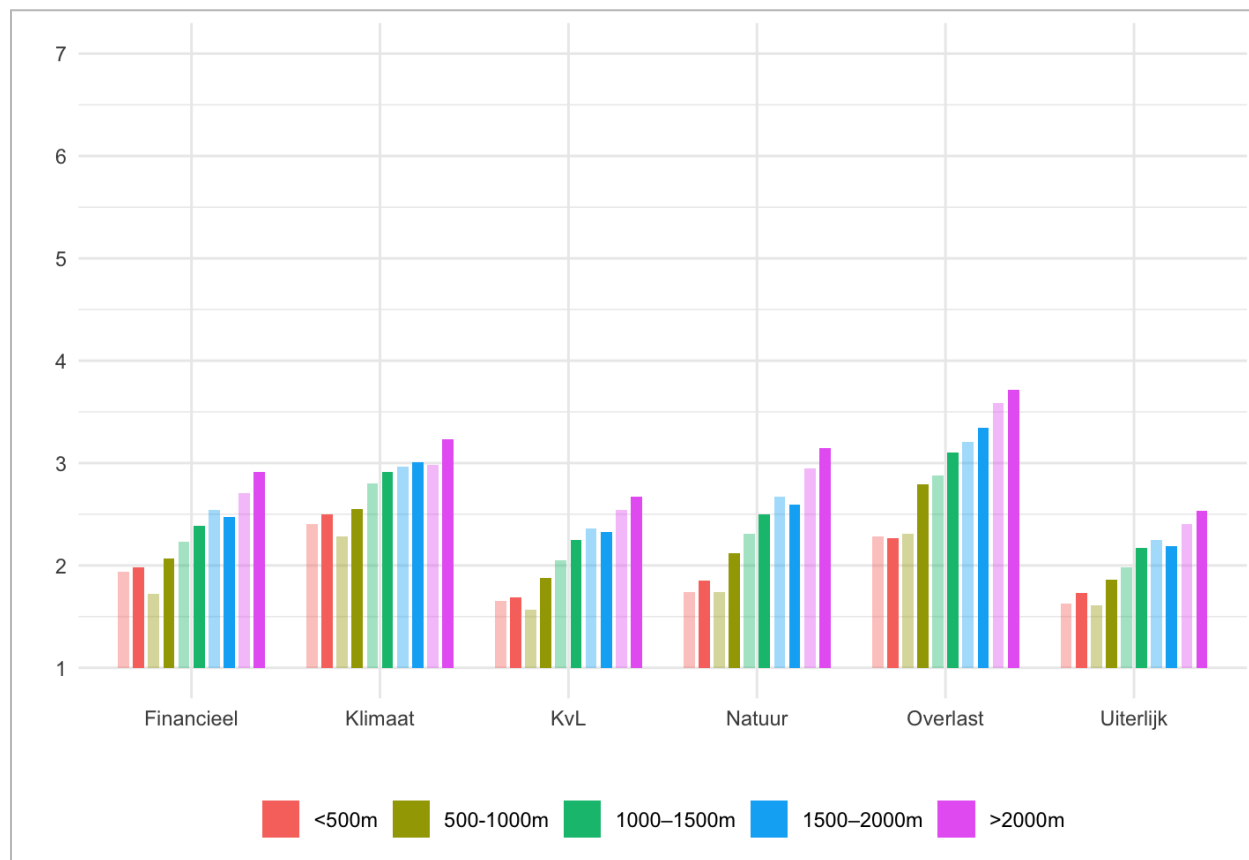
Figuur 3, 4 en 5 geven aan hoe deze gevolgen werden beoordeeld door mensen die op verschillende afstanden van elke locatie wonen. Als we kijken naar Figuur 3, 4 en 5 is te zien dat mensen die het dichtst bij de windmolens wonen, het meest negatief zijn over de gevolgen van windmolens op die locatie. Hoewel ook de evaluaties onder mensen die verder weg wonen nogal negatief blijven, zoals al bleek uit algemene evaluaties in Figuur 2. Dit kan deels verklaard worden door het feit dat alle deelnemers ergens in de buurt van ten minste één locatie wonen.

Figuur 3. *Evaluatie gevolgen bij Kruisweg oostzijde per afstand.* Let op: 1 staat voor ‘Heel negatief’ en 7 voor ‘Heel positief’, behalve voor **Overlast**, waarbij 1 ‘Hele sterke overlast’ betekent en 7 ‘Helemaal geen overlast’ en voor **Klimaat**, waarbij 1 ‘Helemaal niet’ en 7 ‘Heel sterk’ betekent.

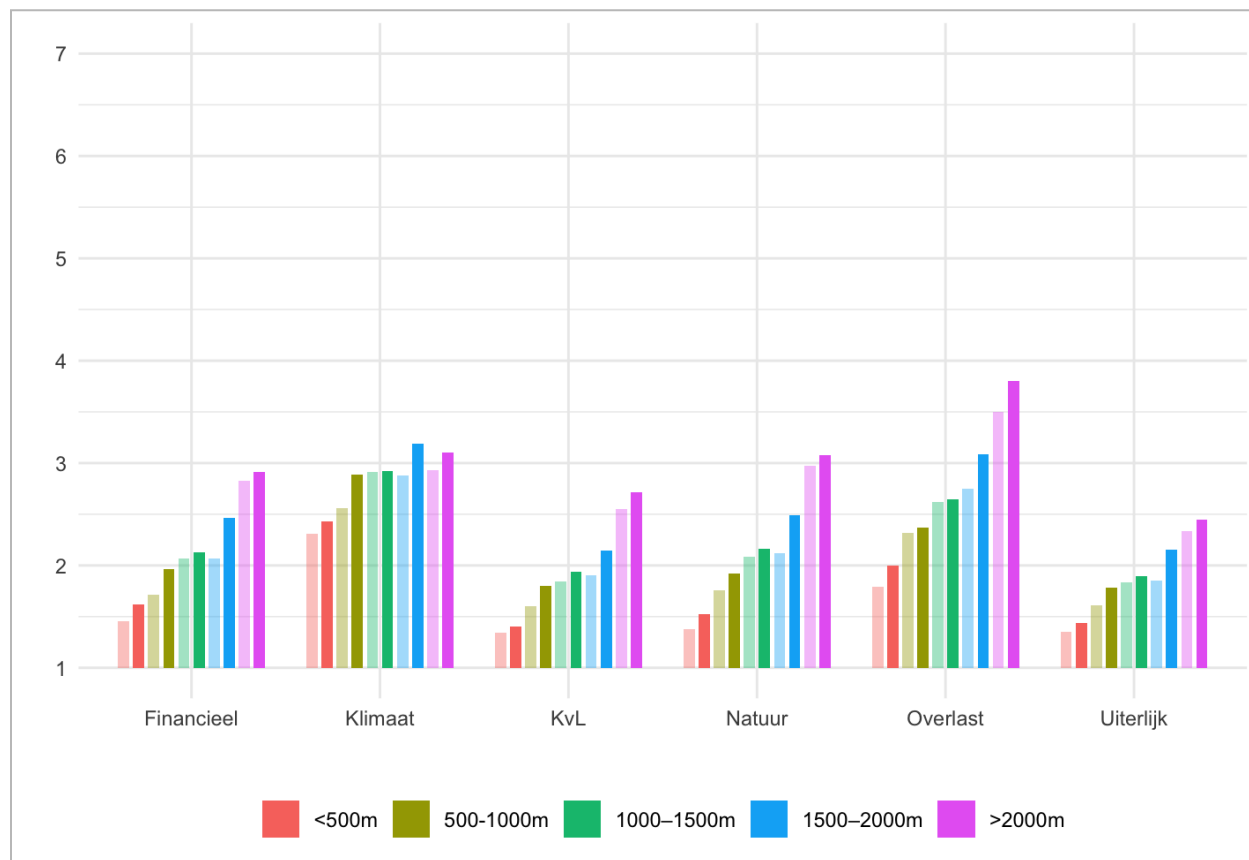
Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Figuur 4. *Evaluatie gevolgen bij Bleizo-West per afstand.* Let op: 1 staat voor ‘Heel negatief’ en 7 voor ‘Heel positief’, behalve voor **Overlast**, waarbij 1 ‘Hele sterke overlast’ betekent en 7 ‘Helemaal geen overlast’ en voor **Klimaat**, waarbij 1 ‘Helemaal niet’ en 7 ‘Heel sterk’ betekent.

Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Figuur 5. *Evaluatie gevolgen bij Noordpolder per afstand.* Let op: 1 staat voor ‘Heel negatief’ en 7 voor ‘Heel positief’, behalve voor **Overlast**, waarbij 1 ‘Hele sterke overlast’ betekent en 7 ‘Helemaal geen overlast’ en voor **Klimaat**, waarbij 1 ‘Helemaal niet’ en 7 ‘Heel sterk’ betekent.

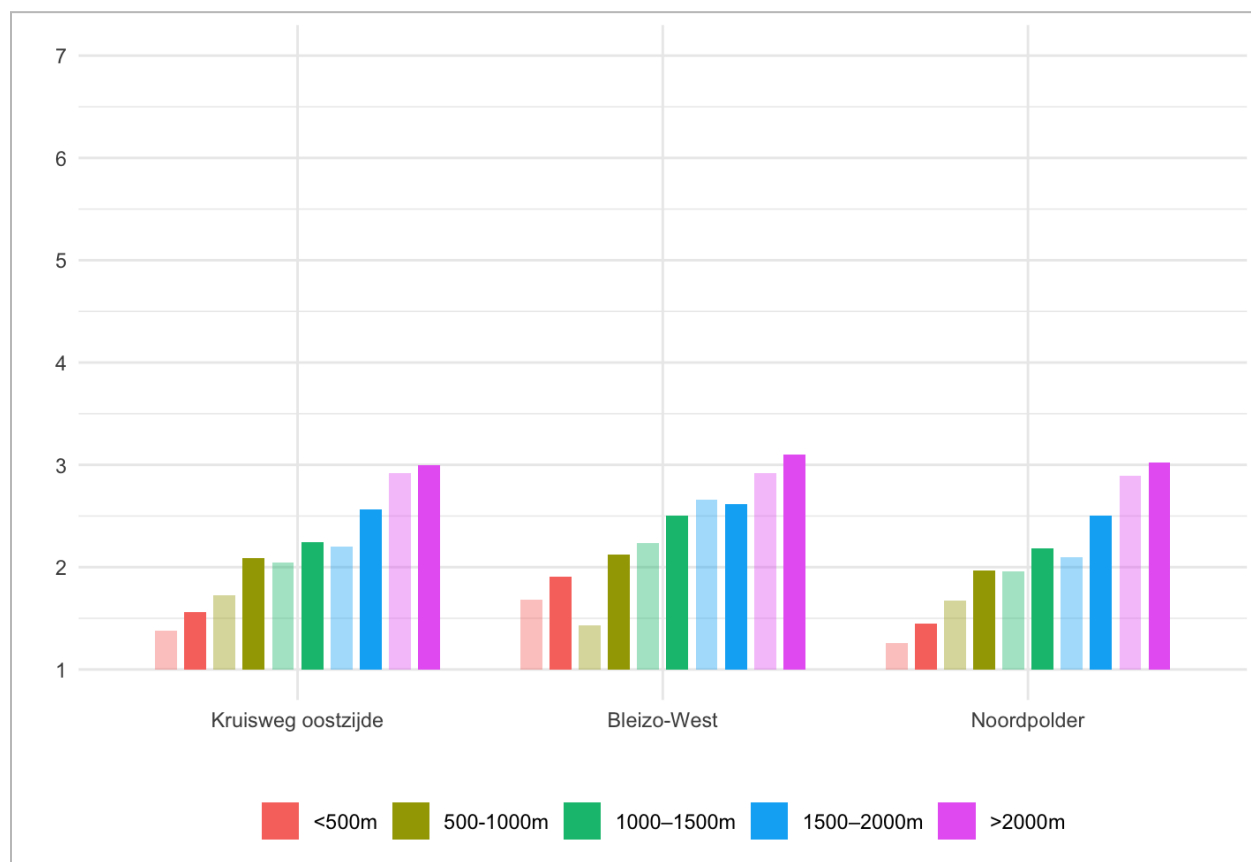

Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Hoofdstuk 3: Acceptatie van windmolens

Wij vroegen deelnemers om aan te geven hoe, in het algemeen, (on)acceptabel zij de bouw van windmolens op elk van de drie locaties vinden (van 1 ‘Heel onacceptabel’ tot 7 ‘Heel acceptabel’). Daarnaast vroegen wij in hoeverre deelnemers vóór of tegen zijn met betrekking tot de bouw van de windmolens op deze locaties (van 1 ‘Heel erg tegen’ tot 7 ‘Heel erg voor’). Aangezien de samenhang tussen deze variabelen heel erg hoog is, hebben wij ze samengevoegd tot één variabele genaamd acceptatie; Figuur 6 laat de gemiddelde scores zien.

Figuur 6. *Algemene evaluatie acceptatie van de windmolens per gebied en per afstand.* Waarbij 1 heel erg onacceptabel is, en 7 heel erg acceptabel; de figuur toont de gemiddelden.

Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

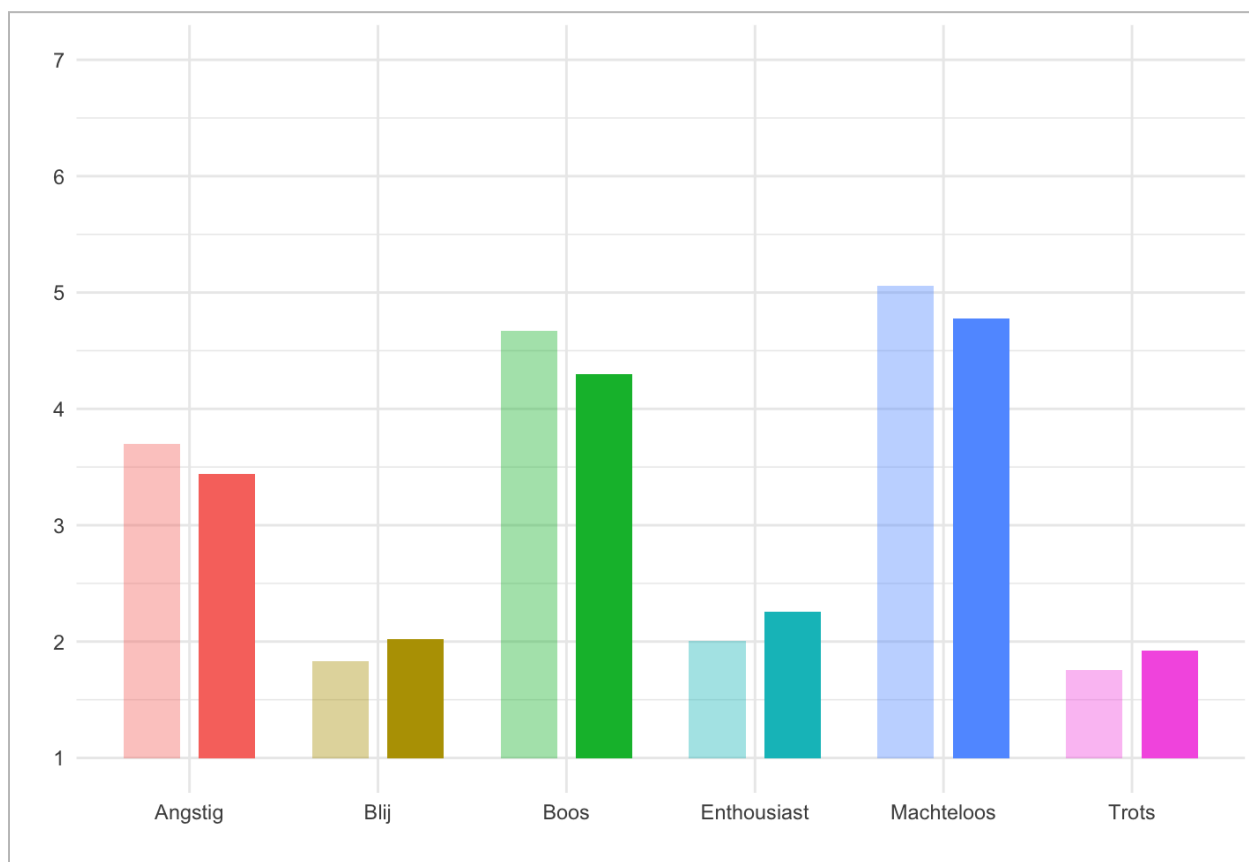
Uit Figuur 6 blijkt dat de algehele acceptatie van de windmolens op elke locatie laag is. Er is voor de rest te zien dat mensen die het dichtst bij wonen het meest negatief zijn over de windmolens, maar verder weg van de locaties is de acceptatie over het algemeen nog steeds laag.

Vergeleken met fase één is te zien dat de acceptatie op elke locatie en voor alle afstanden iets hoger is geworden, maar overal steeds laag blijft.

Hoofdstuk 4: Emoties & Gevoelens

Wij vroegen deelnemers om aan te geven wat voor gevoelens zij over het algemeen ervaren bij het idee van de bouw van windmolens in de gemeente Lansingerland (we hebben hier niet per locatie gevraagd). Specifiek vroegen wij naar de emoties/gevoelens: angst, boosheid, enthousiasme, blijdschap, trotsheid en machteloosheid. Deelnemers konden aangeven in hoeverre ze dat gevoel ervaren, van 1 ‘Helemaal niet’ tot 7 ‘Heel sterk’. In Figuur 7 presenteren we de gemiddelden voor alle inwoners.

Figuur 7. *Algemene ervaring van emoties en gevoelens door de deelnemers. Waarbij 1 ‘Helemaal niet’ is en 7 ‘Heel sterk’.*

Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Uit Figuur 7 is te zien dat deelnemers zich in zekere mate (maar niet erg sterk) boos voelen, maar voornamelijk voelen ze zich machteloos bij het idee van de bouw van de windmolens in de gemeente Lansingerland. Deelnemers ervaren vrijwel geen positieve emoties als ze aan de

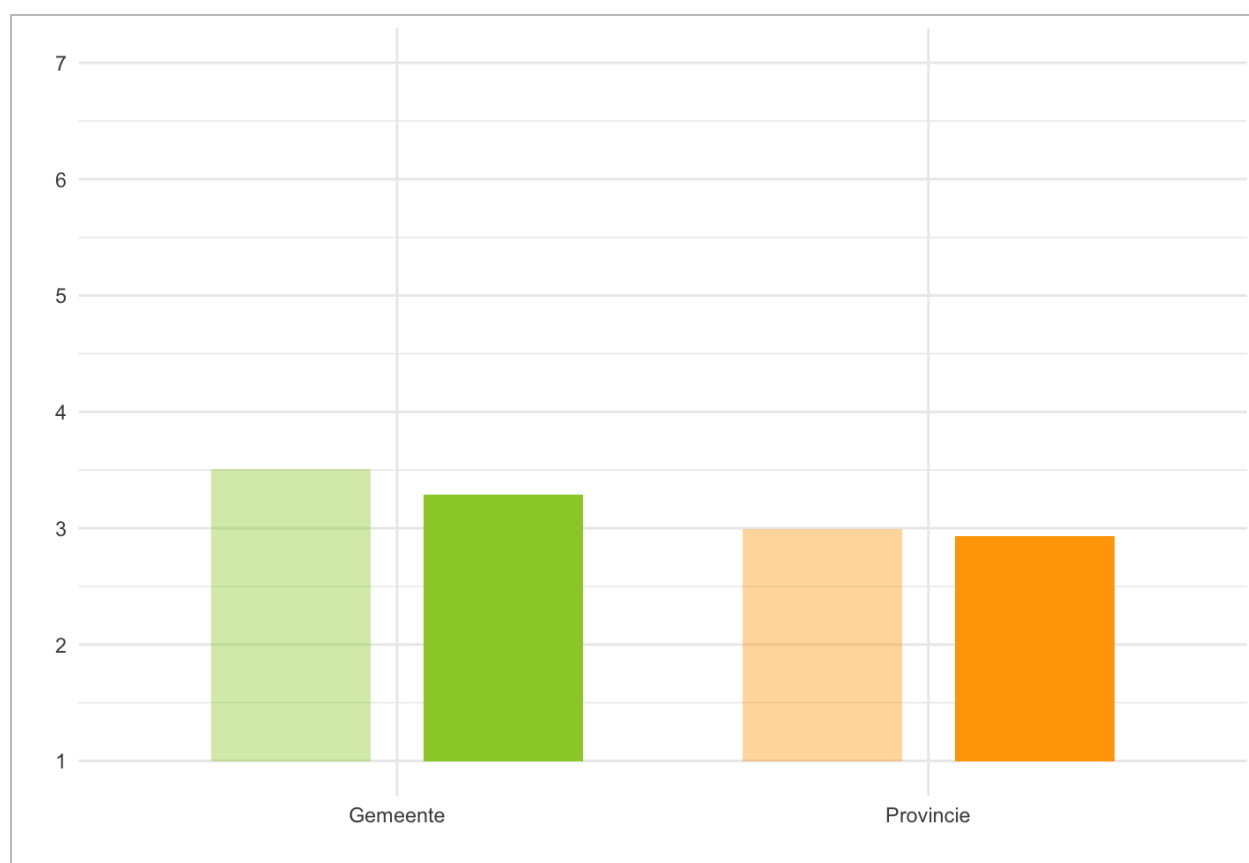
windmolens in de gemeente Lansingerland denken. Vergeleken met fase één is er echter een afname van de negatieve emoties terwijl de positieve emoties iets zijn toegenomen.

Hoofdstuk 5: Vertrouwen in partijen

Wij vroegen aan deelnemers om hun mening te geven over de partijen die een rol kunnen spelen bij de bouw van windmolens in Lansingerland. Specifiek ging dit over de gemeente Lansingerland en over de provincie Zuid-Holland. Wij vroegen deelnemers in hoeverre zij het (on)eens zijn met de volgende stelling, op een schaal van 1 ‘Helemaal mee oneens’ tot 7 ‘Helemaal mee eens’:

“Als het gaat over de bouw van windmolens in Lansingerland, vind ik dat de gemeente Lansingerland/provincie Zuid-Holland te vertrouwen is.”

Figuur 8. *Vertrouwen in de gemeente Lansingerland en Provincie Zuid-Holland door de deelnemers*

Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Uit Figuur 8 blijkt dat het vertrouwen in de gemeente en de provincie relatief laag is en iets is afgenomen. Het vertrouwen in de gemeente wordt iets positiever beoordeeld dan in de provincie.

Hoofdstuk 6: Participatie

6.1 Participatie

Er zijn verschillende instrumenten voor het informeren en betrekken van de bewoners in de besluitvorming over de mogelijke locatie voor de windmolens. Tabel 4 geeft een overzicht van deze mogelijkheden en in hoeverre hebben mensen daarvan gebruikgemaakt.

Tabel 4. *Deelname aan informatie- / participatiemogelijkheden*

	Ja	Nee, maar was op de hoogte	Was niet op de hoogte
1ste informatieavond bijgewoond (2 juli 2024)	103 (5%)	805 (36%)	1309 (59%)
2de informatieavond bijgewoond (19 nov 2024)	105 (5%)	840 (38%)	1264 (57%)
Deelgenomen aan de klankbordgroep	56 (2%)	674 (31%)	1476 (67%)
Zienswijze ingediend op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)	58 (2%)	477 (22%)	1659 (76%)
Online informatie moment bijgewoond	132 (6%)	521 (24%)	1542 (70%)
Projectwebsite gelezen	502 (23%)	353 (16%)	1336 (61%)
Nieuwsbrief gelezen	581 (27%)	309 (14%)	1299 (59%)
Met andere bewoners gesproken over windmolens	766 (35%)	473 (22%)	952 (43%)
Contact opgenomen (bv. gemaild, gebeld) met provincie of gemeente over de windmolens	66 (3%)	842 (39%)	1268 (58%)

Het is te zien dat mensen vooral over het project lezen op de website of in de nieuwsbrief en met anderen over de windturbines praten. Er is minder gebruik geweest van andere vormen van informatie- en participatiemogelijkheden. Van de meeste informatie-/ participatiemogelijkheden wist meer dan de helft van de deelnemers niet dat deze mogelijkheden bestonden/bestaan.

6.2 Dialoog, diversiteit, deliberatie, en invloed in publieksparticipatie

Er zijn vier elementen die belangrijk zijn voor publieksparticipatie: dialoog, diversiteit, deliberatie, en invloed in publieksparticipatie (Perlaviciute, 2021). Dialoog betekent dat er niet alleen eenzijdige communicatie (informatie) is, maar dat het twee kanten op gaat. Diversiteit betekent dat mensen met verschillende achtergronden gelijkwaardig kunnen participeren. Deliberatie houdt in het actief verwerken van evenwichtige informatie en het afwegen van en nadenken over verschillende perspectieven, in plaats van alleen “ja” of “nee” zeggen. Ten slotte is er de kwestie van de mate van invloed op besluitvorming. Als mensen gaan participeren, maar de beslissingen zijn al genomen, kan dit worden ervaren als nep participatie en negatieve reacties oproepen. Daarom is het belangrijk dat de inbreng van burgers serieus wordt genomen in de besluitvorming. Uit onderzoek blijkt dat deze vier elementen belangrijk zijn voor goede publieke participatie.

We vroegen deelnemers in hoeverre ze het oneens of eens met stellingen over het betrekken van bewoners bij de besluitvorming over windmolens in Lansingerland zijn, op een schaal van 1 ‘Helemaal mee oneens’ tot 7 ‘Helemaal mee eens’. Er waren twee stellingen voor elk van de vier belangrijke elementen van participatie.

Dialoog:

- Er zijn voldoende mogelijkheden geweest voor bewoners om hun mening te uiten
- Er werd voldoende naar ieders mening geluisterd

Diversiteit:

- Mensen uit verschillende maatschappelijke groepen (bijv. verschillende inkomens, opleidingsniveau, leeftijd, geslacht) werden betrokken bij de besluitvorming
- Mensen met diverse meningen en standpunten in de samenleving werden betrokken bij de besluitvorming

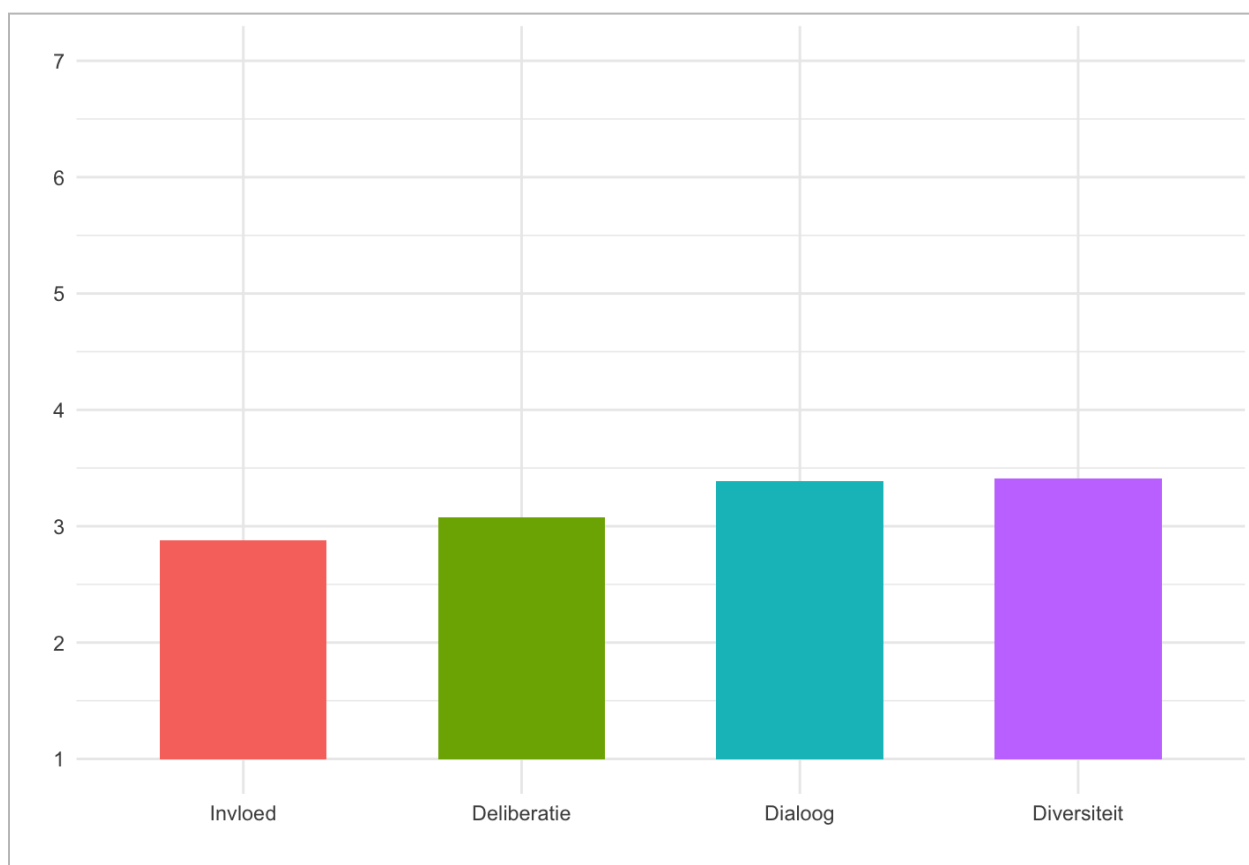
Deliberatie:

- Er is voldoende afweging gemaakt tussen verschillende argumenten
- Er is voldoende rekening gehouden met ieders verschillende perspectieven

Invloed:

- Ik denk dat de provincie Zuid-Holland de meningen van de bewoners serieus neemt
- Ik denk dat de provincie Zuid-Holland de meningen van de bewoners meeneemt in de besluitvorming

Figuur 9. *Hoe werden de vier kernelementen van publieke participatie waargenomen in relatie tot de windmolens in Lansingerland?*

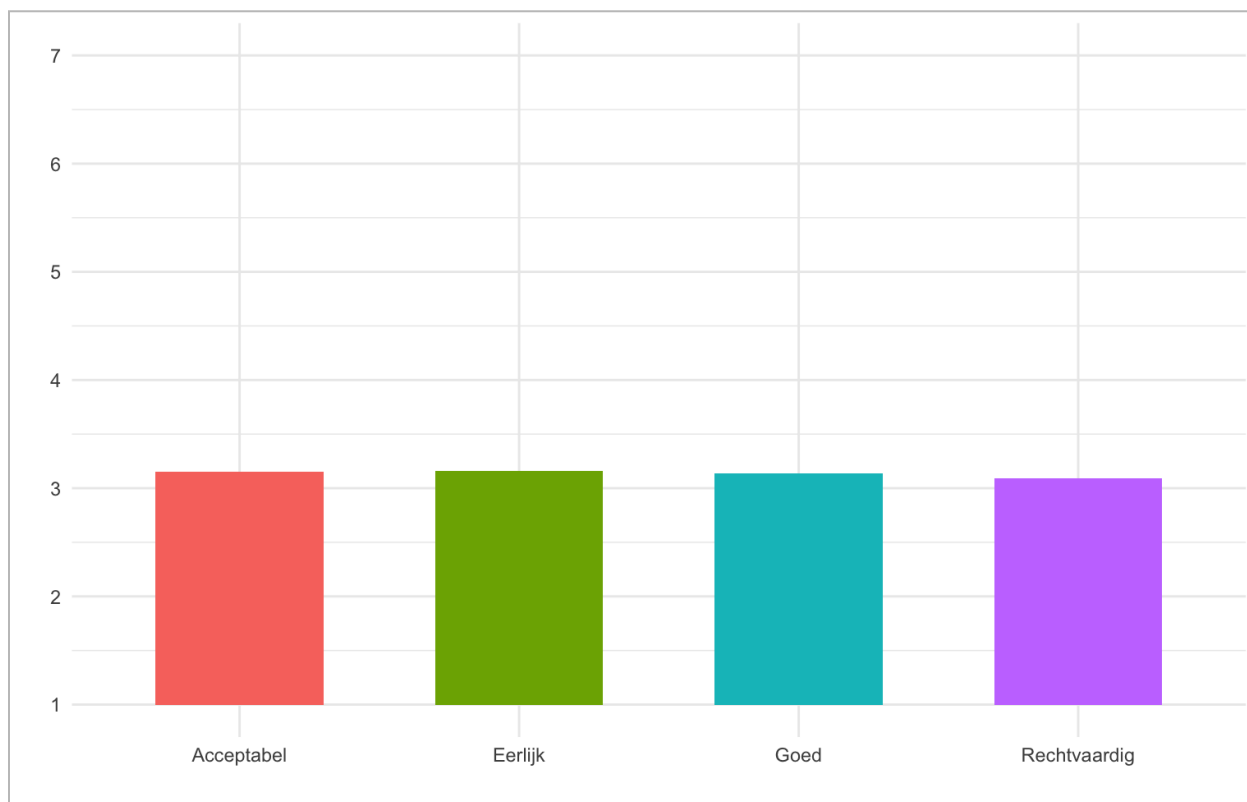
Figuur 9 laat zien dat alle vier elementen vrij laag worden ingeschat. Terwijl diversiteit en dialoog iets hoger worden ingeschat, kunnen we zien dat deliberatie en invloed bijzonder laag worden waargenomen.

6.3 Acceptatie Besluitvormingsproces

Wij vroegen deelnemers wat zij van het besluitvormingsproces voor bewoners rond de windmolens in Lansingerland vinden. Specifiek vroegen we deelnemers om hun mening te geven over vier aspecten rond het besluitvormingsproces:

- Van ‘Heel onacceptabel’ (1) tot ‘Heel acceptabel’ (7)
- Van ‘Heel oneerlijk’ (1) tot ‘Heel eerlijk’ (7)
- Van ‘Heel slecht’ (1) tot ‘Heel goed’ (7) en
- Van ‘Heel onrechtvaardig’ (1) tot ‘Heel rechtvaardig’ (7)

Figuur 10. *Hoe vonden de deelnemers het besluitvormingsproces?*

Uit Figuur 10 blijkt dat over het algemeen de acceptatie van het besluitvormingsproces laag is.

We hebben ook de algemene acceptatie van het proces berekend door de vier bovengenoemde aspecten samen te voegen. Daarnaast hebben we bekeken hoe de algemene acceptatie samenhangt met de vier kernelementen van participatie: dialoog, diversiteit, deliberatie, en invloed (Tabel 5).

Tabel 5. *Correlaties tussen de waargenomen vier kernelementen van publieke participatie en acceptatie van het besluitvormingsproces rond windmolens in de gemeente Lansingerland.*

	Dialogoog	Diversiteit	Deliberatie	Invloed
Proces acceptatie	0.72**	0.68**	0.78**	0.78**

Noot. * $p \leq .05$, ** $p \leq .01$.

Uit tabel 5 blijkt dat de acceptatie van het besluitvormingsproces een significante positieve relatie heeft met alle vier kernelementen van publieke participatie. Met andere woorden: hoe hoger deelnemers dialoog, diversiteit, deliberatie, of invloed waarnemen, hoe groter hun acceptatie van het besluitvormingsproces rond de windmolens. Met betrekking tot het project van windmolens in Lansingerland blijkt dat, hoewel de toepassing van deze vier kernelementen de gepercipieerde acceptatie van het proces zou kunnen versterken, deze momenteel als relatief laag worden ervaren. Dit komt overeen met de relatief lage acceptatie van het proces. Een mogelijke verklaring hiervoor, ondersteund door de data, is dat een aanzienlijk deel van de deelnemers niet op de hoogte was van de beschikbare participatiemogelijkheden.

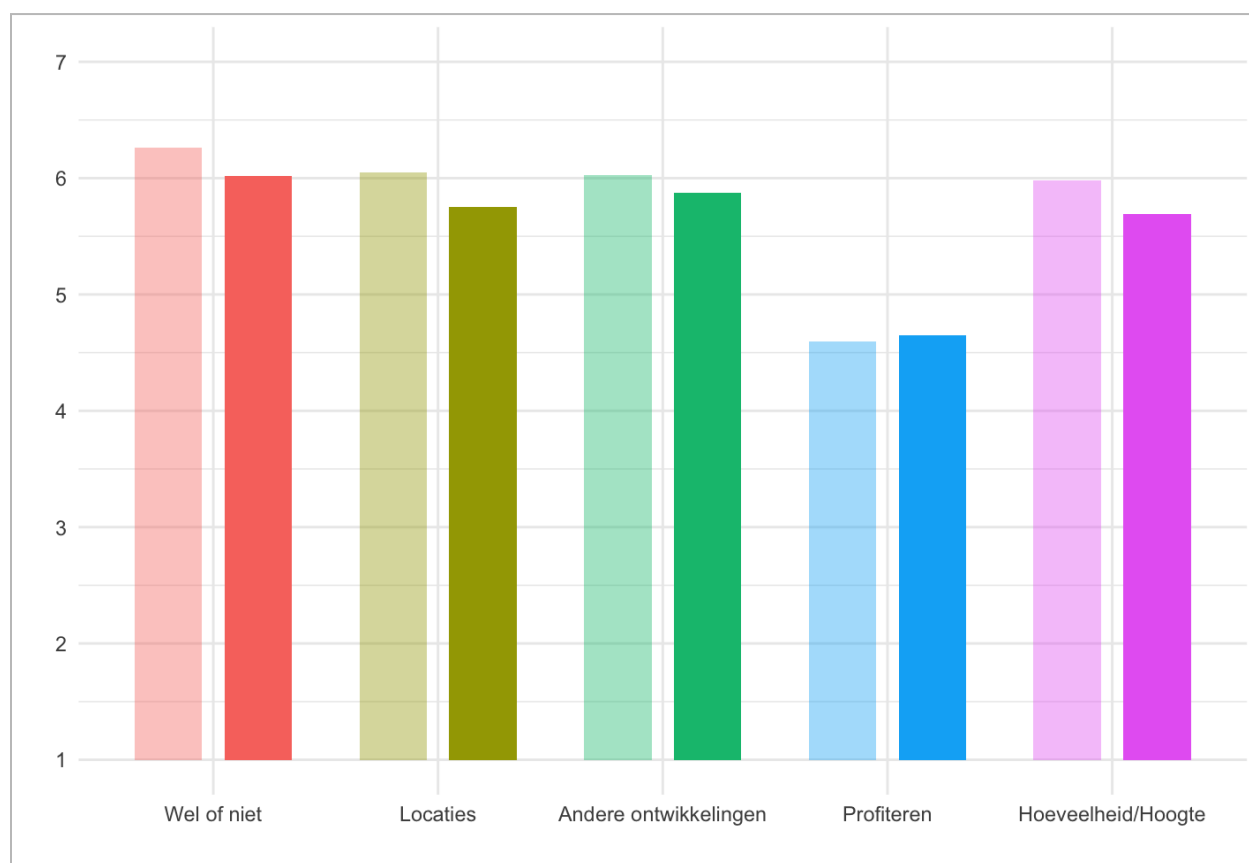
6.4 Bewoners betrekken bij beslissingen

Bij het bouwen van windmolens zijn er verschillende beslissingen die genomen moeten worden. Wij vroegen aan deelnemers hoe (on)wenselijk, van 1 ‘Helemaal niet wenselijk’ tot 7 ‘Heel erg wenselijk’ zij het vinden om bewoners te betrekken bij de volgende beslissingen:

- Het wel of niet bouwen van windmolens in de gemeente Lansingerland (hierna: Wel of niet)
- Bij welke van de drie specifieke locaties de windmolens gebouwd kunnen worden (hierna: Locaties)
- Andere mogelijke ontwikkelingen in de gemeente Lansingerland, zoals bijvoorbeeld het bouwen van nieuwe woningen (hierna: Andere Ontwikkelingen)

- Hoe de bewoners kunnen profiteren van de windmolens, zoals bijvoorbeeld mede-eigenaarschap (hierna: Profiteren)
- De hoeveelheid en hoogte van de windmolens (hierna: Hoeveel/Hoogte)

Figuur 11. *Bij welke beslissingen willen deelnemers betrokken worden?*

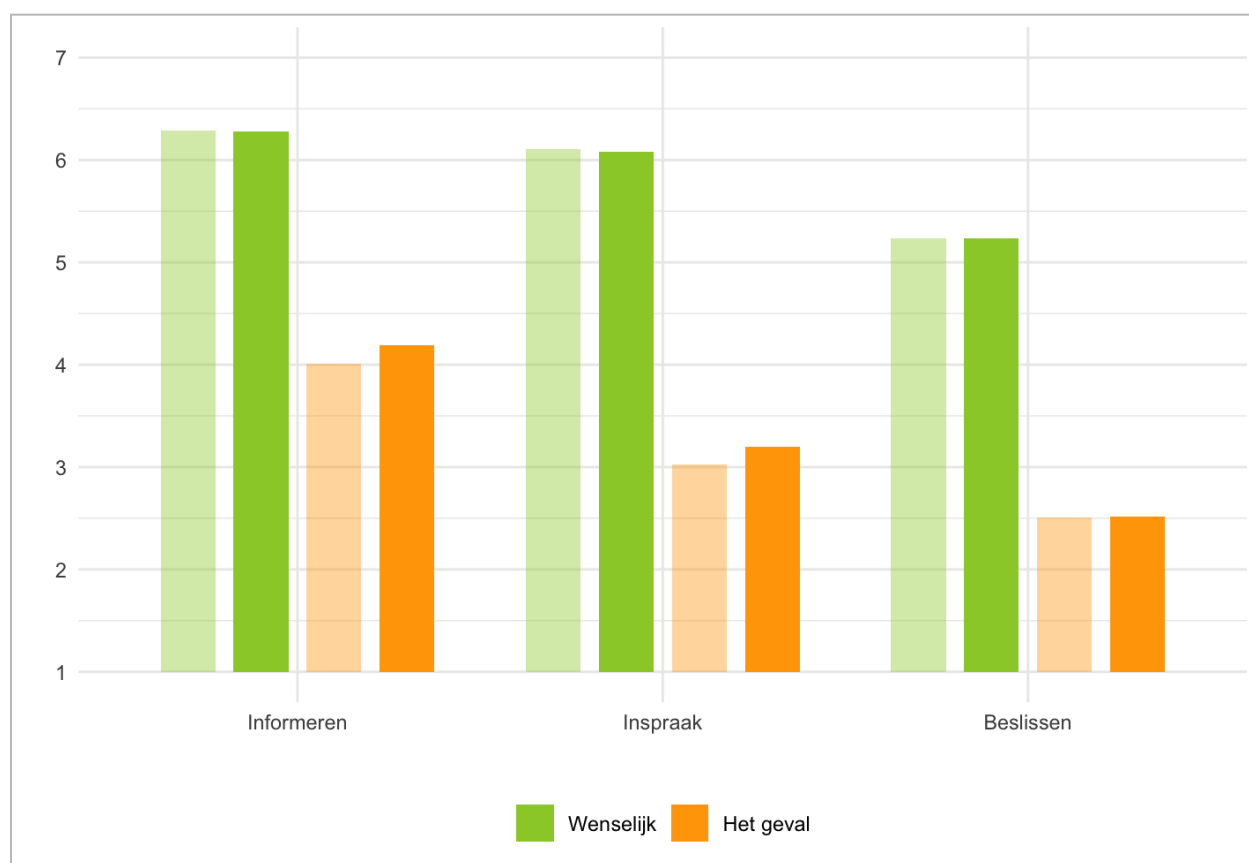
Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Uit Figuur 11 blijkt dat deelnemers het zeer wenselijk vinden om betrokken te zijn bij beslissingen over het wel of niet bouwen van de windmolens, de locaties waar de windmolens gebouwd kunnen worden, andere ontwikkelingen in de gemeente Lansingerland en de hoeveelheid en de hoogte van de windmolens. Ook bij de beslissingen over hoe inwoners kunnen profiteren van de windmolens willen mensen in zekere mate betrokken zijn, maar aanzienlijk minder dan bij de andere beslissingen.

6.5 Niveaus van betrokken worden

Inwoners kunnen op verschillende niveaus betrokken worden in besluitvorming; zij kunnen geïnformeerd worden (hierna: **informer**en), maar daarnaast kunnen ze ook nog zelf inspraak hebben (hierna: **inspraak**) en daarbovenop zouden ze ook nog zelf de beslissingen kunnen nemen (hierna: **beslissen**). Wij hebben gevraagd in hoeverre inwoners deze drie niveaus wenselijk vinden, van 1 ‘Helemaal niet wenselijk’ tot 7 ‘Heel erg wenselijk’. Daarnaast hebben we ook gevraagd aan inwoners in hoeverre zij vinden dat inwoners op dit moment goed geïnformeerd worden, inspraak hebben en zelf beslissingen kunnen nemen, van 1 ‘Helemaal niet het geval’ tot 7 ‘Heel erg het geval’.

Figuur 12. *Algemene evaluatie van de gewenste en ervaren participatieniveaus in de gemeente Lansingerland.* Hierbij betekent 1 ‘Heel onwenselijk’ (voor groen) of ‘Helemaal niet het geval’ (voor oranje), en 7 ‘Heel wenselijk’ (voor groen) of ‘Heel erg het geval’ (voor oranje).

Noot. De licht gekleurde balken geven de resultaten van de eerste fase weer.

Uit Figuur 12 blijkt dat deelnemers het heel wenselijk vinden om geïnformeerd te worden en om inspraak te hebben bij besluitvorming. Deelnemers zijn ook positief over het zelf kunnen nemen van beslissingen, maar dit wordt wel als minder wenselijk gezien. Inwoners vinden dat zij redelijk worden geïnformeerd (hoewel minder dan gewenst), maar zijn negatief over het inspraak kunnen hebben en vooral het kunnen nemen van beslissingen. Hier is sprake van participatiekloof, namelijk een negatief verschil tussen het gewenste en ervaren niveau van participatie.

Hoofdstuk 7: Waarden

Tot slot vroegen wij deelnemers naar wat zij belangrijk vinden in hun leven; hun waarden. Bij elke beleidsontwikkeling (zoals de windmolens in dit geval) is het belangrijk om rekening te houden met wat mensen belangrijk vinden. Op een schaal van 1 ‘Heel onbelangrijk’ tot 7 ‘Heel belangrijk’ konden deelnemers aangeven hoe belangrijk zij de volgende zestien waarden vinden:

‘Geniet waarden’:

- **Plezier** (genot, vervulling van verlangens)
- **Genieten van het leven** (eten, seks, ontspanning, etc.)
- **Jezelf verwennen** (aangename dingen doen)

‘Medemenselijke waarden’:

- **Gelijkheid** (gelijke kansen voor iedereen)
- **Een vreedzame wereld** (vrij van oorlog en conflict)
- **Sociale rechtvaardigheid** (herstel van onrecht, zorg voor zwakken)
- **Behulpzaamheid** (werken voor het welzijn van anderen)

‘Groene waarden’:

- **Respect voor de aarde** (in harmonie leven met andere soorten)
- **Eenheid met de natuur** (je verbonden voelen met de natuur)
- **Bescherming van het milieu** (behoud van de milieukwaliteit en de natuur)
- **Milieuvervuiling voorkomen** (natuurlijke hulpbronnen beschermen)

‘Zelf waarden’:

- **Macht** (controle over andere mensen, dominantie)
- **Rijkdom** (materiële bezittingen, geld)
- **Gezag** (het recht om te leiden of op te dragen)
- **Invloedrijk** (invloed hebben op mensen of gebeurtenissen)
- **Ambitieux** (hardwerkend, eerbijzig, strevend)

Wij waren benieuwd of de waarden van mensen samenhangen met hoe acceptabel zij de windmolens vinden in het algemeen. In Tabel 6 zijn correlaties te zien die dit weergeven. De sterretjes staan voor zogenoemde statistisch significante correlaties (meer dan toeval) en zijn dus het meest interessant.

Tabel 6. *Correlaties tussen de vier typen waarden en acceptatie van windmolens in de gemeente Lansingerland.*

	Geniet waarden	Groene waarden	Medemenselijke waarden	Zelf waarden
Acceptatie windmolens	-0.12**	0.09**	0.05	-0.03

Noot. * $p \leq .05$, ** $p \leq .01$.

Uit Tabel 6 blijkt dat de acceptatie van windmolens een significante negatieve relatie heeft met geniet waarden, en een significant positieve relatie met groene waarden. Met andere woorden: deelnemers die comfort en plezier erg belangrijk vinden, vinden de bouw van windmolens significant minder acceptabel. Daarentegen is er een significante positieve acceptatie bij deelnemers die natuur en milieu erg belangrijk vinden.

Om beter te kunnen begrijpen of en hoe waarden samenhangen met acceptatie per gebied, hebben we dezelfde analyse toegepast op acceptatie per gebied. Deze resultaten zijn te zien in Tabel 7, 8 en 9.

Tabel 7. *Correlaties tussen de vier typen waarden en acceptatie van windmolens bij de drie locaties.*

	Geniet waarden	Groene waarden	Medemenselijke waarden	Zelf waarden
Acceptatie windmolens bij Kruisweg oostzijde	-0.10**	0.08**	0.03	-0.02
Acceptatie windmolens bij Bleizo-West	-0.12**	0.10**	0.06*	-0.04
Acceptatie windmolens bij Noordpolder	-0.11**	0.06*	0.03	-0.01

Noot. * $p \leq .05$, ** $p \leq .01$.

Uit Tabel 7 blijkt dat de acceptatie van windmolens een significante negatieve relatie heeft met geniet waarden, en een significant positieve relatie met groene waarden. Dit is hetzelfde resultaat als de algemene acceptatie (zonder naar specifieke locaties te kijken).

Referenties

- Calvin, K., Dasgupta, D., Krinner, G., Mukherji, A., Thorne, P. W., Trisos, C., Romero, J., Aldunce, P., Barrett, K., Blanco, G., Cheung, W. W., Connors, S., Denton, F., Diongue-Niang, A., Dodman, D., Garschagen, M., Geden, O., Hayward, B., Jones, C., . . . Ha, M. (2023). *IPCC, 2023: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]*. IPCC, Geneva, Switzerland. <https://doi.org/10.59327/ipcc/ar6-9789291691647>
- Huijts, N., Molin, E., & Steg, L. (2011). Psychological factors influencing sustainable energy technology acceptance: A review-based comprehensive framework. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 16(1), 525–531. <https://doi.org/10.1016/j.rser.2011.08.018>
- Perlaviciute, G., & Steg, L. (2014). Contextual and psychological factors shaping evaluations and acceptability of energy alternatives: Integrated review and research agenda. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 35, 361–381. <https://doi.org/10.1016/j.rser.2014.04.003>
- Perlaviciute, G., Steg, L., Contzen, N., Roeser, S., & Huijts, N. (2018). Emotional Responses to Energy Projects: Insights for Responsible Decision making in a Sustainable Energy Transition. *Sustainability*, 10(7), 2526. <https://doi.org/10.3390/su10072526>
- Perlaviciute, G. (2021). Contested climate policies and the four Ds of public participation: From normative standards to what people want. *Wiley Interdisciplinary Reviews Climate Change*, 13(1). <https://doi.org/10.1002/wcc.749>
- Steg, L., & De Groot, J. I. M. (2012). Environmental values. In *Oxford University Press eBooks* (pp. 81–92). <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199733026.013.0005>
- Walker, C., & Baxter, J. (2017). Procedural justice in Canadian wind energy development: A comparison of community-based and technocratic siting processes. *Energy Research & Social Science*, 29, 160–169. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2017.05.016>

Bijlagen

Bijlage A. Uitnodigingsbrief voor de vragenlijst die deelnemers per post kregen

rijksuniversiteit
 groningen

Groningen, 24 mei 2025

Uitnodiging om mee te doen aan onderzoek “Windmolens Lansingerland”

(In case you prefer receiving this letter and the questionnaire in English, please email us).

Beste bewoner,

Provincie Zuid-Holland onderzoekt nieuwe mogelijke locaties voor windmolens in gemeente Lansingerland: op de Kruisweg oostzijde, Bleizo-West en Noordpolder.

Afgelopen jaar hebben wij bewoners al uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek omdat zij in de buurt wonen en/of werken van minstens één van de locaties waar windmolens zouden kunnen komen. Nu voeren wij een tweede meting uit om te onderzoeken of en hoe de mening van inwoners is veranderd. Daarom horen we graag (opnieuw) uw mening. Uw deelname is waardevol, ongeacht of u de eerste vragenlijst heeft ingevuld of niet.

Het staat nog **niet vast** op welke locatie(s) de windmolens worden gebouwd, maar het is een voornemen van de provincie Zuid-Holland om windmolens te bouwen. De provincie neemt hierover in het najaar van 2025 een besluit. Eerst wordt onderzoek gedaan naar welke van deze drie locaties het meest geschikt is.

Vanuit de Rijksuniversiteit Groningen doen wij onafhankelijk onderzoek naar de mening van inwoners over de mogelijkheid om windmolens te bouwen in de gemeente Lansingerland. Dit onderzoek is medegefinancierd door de provincie Zuid-Holland.

**Scan de QR-code om naar de
vragenlijst te gaan**

Of gebruik:

<https://tinyurl.com/3j2tmdb9>

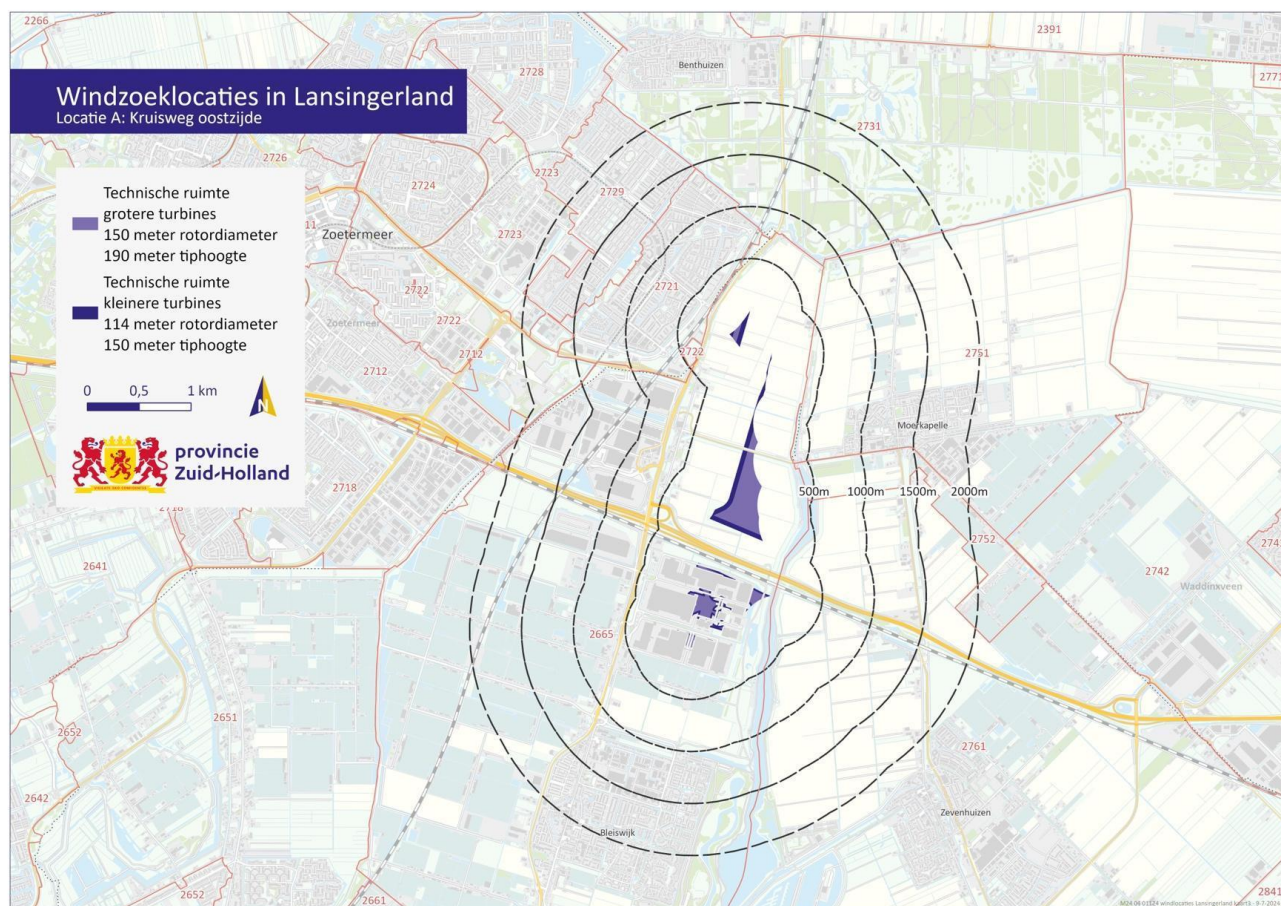
De vragenlijst is online en kan tot en met **zondag 8 juni 2025** ingevuld worden. Daarna wordt toegang tot de vragenlijst gesloten. Mocht u liever een papieren versie willen invullen, of als u hulp nodig heeft met het invullen, neem dan contact met ons op. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 20 minuten.

In het midden van deze brief kunt u de QR-code scannen om bij de vragenlijst te komen, of u kunt de website link gebruiken die daarnaast staat. Daar wordt u nog uitgebreid geïnformeerd over dit onderzoek en wat we met uw gegevens doen. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u natuurlijk contact met ons opnemen.

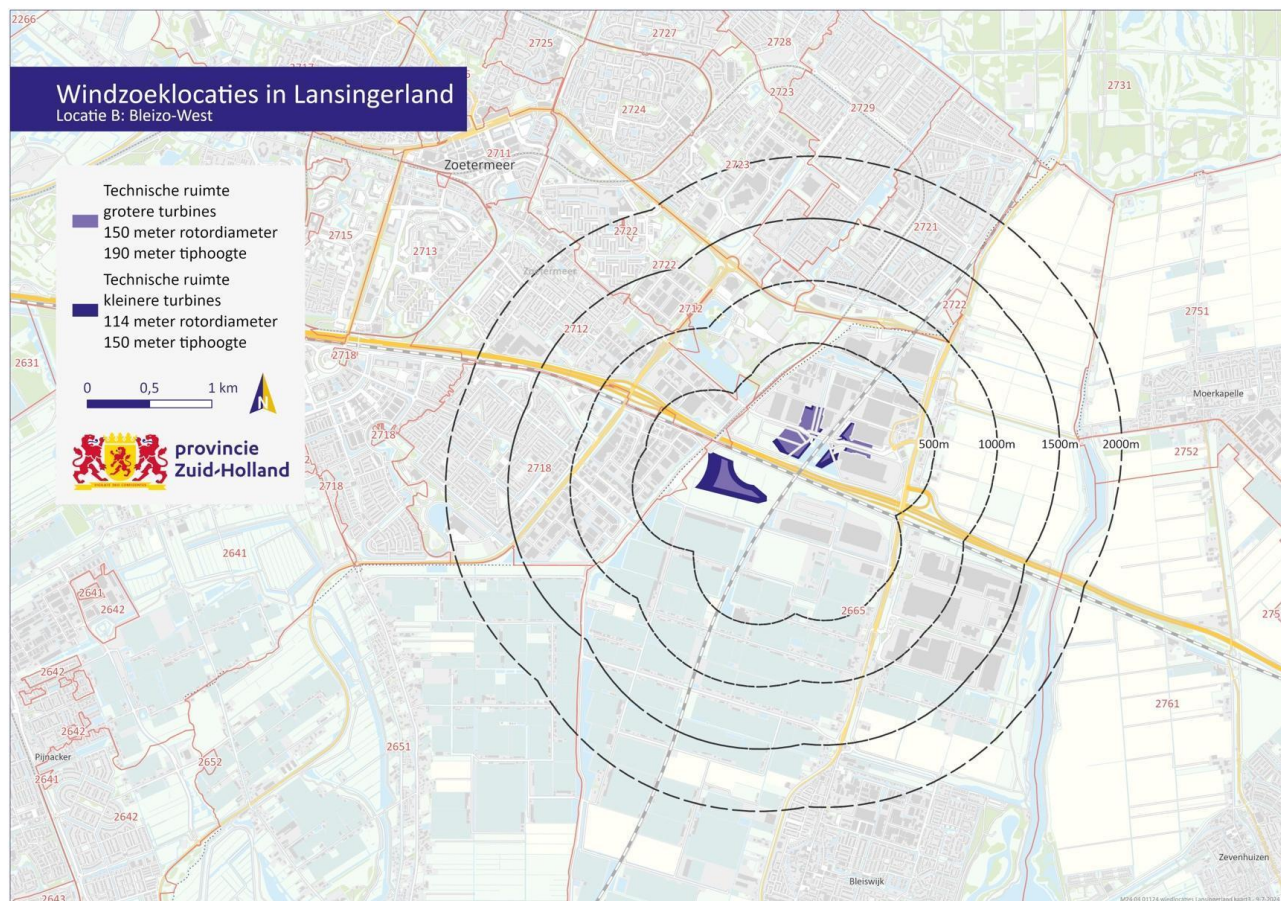
Met vriendelijke groet, en alvast heel veel dank voor het invullen,

Franka Etzel, Lorenzo Squintani en Goda Perlaviciute

Onze contactgegevens: f.t.etzel@rug.nl, l.squintani@rug.nl, g.perlaviciute@rug.nl

Bijlage B. Kaarten van de zoeklocaties met afstanden**Bijlage B1. Kaart van Kruisweg oostzijde**

Bijlage B2. Kaart van Bleizo-West

Bijlage B3. Kaart van Noordpolder